

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

БРОЈ 10 снт.

Директор А. ЈОВАНОВИЋ

БРОЈ 10 снт.

ГОВОР ЛОЈДА ЏОРџА

— ОДЛУЧНОСТ ВЕЛИКЕ БРИТАНИЈЕ —

Нота немачког канцелара, у којој се предлажу преговори о миру, достављена је пре три дана британској влади преко амбасадора Сједињених Држава. Тим поводом одржао је у свечаној седници Парламента један сјајан говор први енглески министар Г. Лојд Џорџ. Праћен у тој целог свог излагања бурним одобравањем и пљескањем посланика и присутне публице председник британске владе изнео је гледиште сила Споразума на немачку понуду мира и осветлио га многобројним фактима и аргументима.

Г. Лојд Џорџ је најпре констатовао, да између Савезника постоји апсолутна солидарност и јединство мишљења, које се испољило и овом приликом, што су све владе Споразума независно једна од друге заузеле исти став према немачком предлогу мира.

И г. Лојд Џорџ, као пре њега г. Бријан, г. Роџанко, г. Бонар Ло, г. Бозели и други државници Споразума стао је на гледиште, да Савезници не могу примити преговоре о миру са Немачком у моменту, када се она, под маском неких ефемерних успеха појављује као победилац и скида са себе одговорност за европски рат. Одговор г. Лојда Џорџа је апсолутан и категоричан у реченици, чији је смисао: „Све док Немачка не призна погрешке против народа и не даде накнаду за сва недела почињена свету — мир је немогућан“.

Европском рату је један од главних циљева коначан и неповратан слом пруског милитаризма. Први енглески министар констатује пак са потпуним правом да у немачком предлогу одјекује пораз триумфујућег пруског милитаризма. И закључак енглеског министра је апсолутно логичан да „смисао говора канцеларова значи негацију мира“.

Завршне речи из дела говора г. Лојда Џорџа, у коме говори о предлозима мира изазвале су си-

лан ефекат и пропраћене дугим и бурним пљескањем. Оне гласе: „Ми морамо ставити своје поуздање пре у непобедну војску, него у колебљиву веру непријатељеву“. Из ових речи бије једно силно поверење у своју властиту снагу као и снагу Савезника и чврсто уверење, да је коначан триумф осигуран ствари Споразума у европском рату.

Говор г. Лојда Џорџа и једнодушно одобравање, на које је наишао у британском парламенту један су доказ више, да је Велика Британија решена, да поднесе све жртве напоредо са својим Савезницима, да би се осигурала коначна победа. Ова силна решеност и воља испољава се нарочито у другом делу говора г. Лојда Џорџа, у коме овај излажући политички програм своје владе наговештава низ реформа, које ће нагло појачати британску активност и форсирати ратне догађаје.

У току досадашњег рата напор Велике Британије био је огроман и величанствен. Од добровољачке војске створене су армије, које броје данас више милиона људи, и које, како је нагласио г. Џорџ, „нису престајале пући немачку војску“. Производња ратног материјала форсирана је невероватним фабрикама, које су допринеле, да се надмаши техничка снага Немачке. Читав један свет од британских колонија подвргнут је ратном режиму и одашиљући своје синове на бојне фронтове своје метрополе и лиферујући огроман материјал и животне потребе прилаже свој део у борби човечанства против тираније.

Посматрајући ситуацију кроз сјајну призму ових факата, г. Лојд Џорџ је гордо и убедљиво одбио поднету немачку ноту и осудио говор канцеларов у рајхстагу: Он је с правом затражио даље и последње жртве за коначан триумф правде, да не би све раније биле узалудне. И он их је добио. Парла-

мент је са једнодушним одобравањем пропратио цео говор свога првог министра.

Немачка нота, која је била замка и маневар, да се Споразум поколеба и евентуално изазову извесне диференције између

Савезника била је само повод, да се још једном манифестује непоколебљиво јединство свију Савезника и њихова челична воља, да рат, наставе до крајњег триумфа слободе и правде.

ПОД БУГАРСКИМ ЈАРМОМ

V
Наша је војска евакуисала Битољ 19 новембра. Двдесетог новембра и двадесет и првог до подне управљао је у врло један одбор од грађана уз помоћ грчког конзула. Тек 21. новембра после подне долази пуковник Стојков са једним одредом коњаника и уводи привремено власти од самих грађана, на се је одмах вратио назад. 22 новембра после подне ушла је у Битољ бугарска војска а на челу немачка коњаница.

Бугари су при самом уласку била поређени, јер им апсолутно никакв дозвол од стране становништва није приређен. Врло мали број њихових старах плаћених агената, без учешћа становништва сачињавало је ону „масу“ народа за коју су њихови билети са трубули по свету да их је са највећим одушевљем дочекала. Свет је био скривен по подручјима, јер је страх од бугарске војске био велики. Нарочито су се плашили Муслимани. Немци изнема бива даљим дочеком још исте вечери итали су своје савезнике где им је бугарски народ? Прачају они, који су могли то схватити, да су Немци због онега на рачун Бугара правили разне заједљаве досетке. Што Бугари нису одмах после итали сна намет ушли у Битољ веде да је то по нарочитој жељи Немца учињено. Разлог је био: да ту учине извесну концесију Грчкој тј. да јој даду на знање да о она више намерне ићи даље, а још мање да ће нустати Бугаре да пређу на њеву територију. То се бар тада тако у свитољу коментаришало, а да је ту био неки други и јачи разлог, доцнији догађаји у Грчкој то су нам потврдили.

Чам се је војска дочекала варешки настале су иљачке, које су код њих уобичајене. Двдесет дуђана је исто ноћи обавиено и поцањено. Бугари, а тако и Немци, видисали су на женскиње, те је у грађанству овдлао ужасан страх и трепет. Разлику између нас и Бугаро Немца народ је онога момента схватио. Нарочито су разрез одмах на

грађанство ударили. Свака и муњвија кућа морала је сваког дана слати у касарне по двадесет, а сиротиње по пет—односно десет хлебова. За изговор да нема, батине су вршиле своје. Војска која је првих дана по приватним кућама смештена при изласку оставила је домаћинима пунсте домове. Ни официари нису били бољи. Они су све што им се допало без обзира у чијој је то кући као и чија је имаовина, извади и на брзу руку у Бугарску слали. Војне или грађанске власти ни су реквизириале за официаре и чиновнике станове, већ су то сама чинили. Допадне ли му се нека кућа официр без изазва питања усељава се. Протежта није смело бити. То су исто радили и Немци. Згодни ми је овде напоменути да су немачки официари у својим подвизима много дрскији били. Они су, само ако им се стан допао, а ту се бугарски официр наставио — последњег без никакве процедуре напоље избацавали. Бугарији је без устезања морао излазити. У опште, не само у оваквим случајевима, већ увек кад год се Немци ма шта прохтедо, а у питању је бугарски официр, овај се је морао поновати његовој вољи. Превласт Немаца се овуда осетила, а то је и народ у самом почетку одмах запазио.

Брашно које су српске војне власти сиротињи — преко американске мисије поделили отимано је. Ни молба њина, ни писак деце није на ове дивље Татаре могао утицати. Под изговором да је брашно државно сиротињи су дизали и оно што је са својим знојем зарадила и за исхрану деце за зимницу спремила Народ вели: „По јутру се познаје дан“, те и битолчани сада говоре: „Чим су ушли видели смо с киме имамо посла. Њима је стало било да дођу до пљачке и новца, а што смо ми умии рали од глада, то их се није тинпало, већ им је сихођење било такво да је правило утисак да им то још и задовољство прави. Страшне смо дане под њиховом управом преживели“. Ово нећете чути од појединаца, већ од свију па и од оних који су некад ми-

ПРЕТЦАТА ИЗБОСИ:

Босчево 8 франка, тешковско 9 франка, годишње 36 франка

ЦЕНА ОГЛАСИМА:

Света огласи 0.20 франка од петогот реда, већа огласи по погодби. Новци се подложно држењу и комесаријима и дипломатским институцијима.

ЛИСТ ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН ПО ПОДНЕ

Пошту слаш преко Краљ. Грч. Генерал. Консулата у Солуни.

РУКОВИСИ СЕ НЕ ВРАЂАЈУ

Стан редакције Битољског улица бр. 33 Salonique

Поједнки бројеви се могу добити у Солуну код агенције „Друштва грчка штампа“ улица Булароктоа бр. 5, базису главне поште.

слили да ће мед и млеко потећи само ако Бугари дођу у ове крајеве. Одмах је образована нека комисија под председништвом команданта места. Њој је био задатак да по свима дућанима и домовима попише храну и животне намернице. Храна је после кратког времена одузета за војску, а грађанима је остављено толико да нису могли ни живити ни умрети. Бугарска је војска првих дана формално гладовала. Њој је још за време операција на Бабуну нестало хлеба. Но није такав случај био и са Немцима. Они су свега у изобиљу имали. За њих се морала наћи комора и њима је стално и редовно све доношено. Домородци веле да су због овога јако негодовали бугарски официри, али нису смели ништа. Било је чешће сукоба између њих. Нарочито су ти сукоби потицали од изазивања немачких војника, који су показујући бугарским војницима бео хлебач пркосили. За Бугаре није ово ништа они су навикли на јамници да буду. Ћ.

ГРЧКА ПРЕТИ

ОДНОСИ ЈОШ НИСУ РЕГУЛИСАНИ

Лондон, 9. дец.

Један телеграм из Атине јавља да је грчка влада упутила владама Споразума једну ноту у којој излаже догађаје од како је примила ултиматум и тешкоће које су наступиле услед рока који је одређен од Споразума да се формулишу њени захтеви надокнађивања и одржавања блокаде. Грчка влада закључује да ће бити приморана да престане са транспортовањем трупа на југ, за све време док решење садашње ситуације не буде завршено.

Јављају да се посланици: енглески, француски и талијански налазе на једној савезничкој ратној лађи и да је посланик Русије остао у Атини услед болести.

ГРЧКА ШТАМПА

„Македонија“: Упоредо са војном акцијом народом за одбрану од вековних непријатеља, дошло је време да отпочне и политички рад. Одавно наша уставност носи само име уставности, а у ствари то је права карикатура, са личним странкама које не представљају никакву идеју или начело. Крвавом тиранину, коме смо као плен оставили на-

наша браћа и наше пријатеље, бићемо дужни да захвалимо што је у нама распалило огњем освете, одлуку да до темеља порушимо целу нашу данашњу политичку зграду и да подигнемо нову, чији први услов треба да буде да народно суверенство у Грчкој има постати господар од данас па кроз све векове.

И међу нама либералима има их доста који мисле да владаоца који одлази треба да замени други.

То је идеја против које се треба немилосрдно борити. Досад смо ми имали три владоца. Први је био једна добричина и родољуб или телесно и духовно слаб, други је био један небрига чији је програм био уважавање, а трећи је овај данашњи честити који је науки да нас све упропасти. Он нас је осудио на ону кинеску казну, по којој се два човека осуђују да једно другом опале по сто батина; најпре се ударају слабије, али кад један од њих добије коју јачу, онда му други одвраћа, и тако напоследку обојица се од батина сруше на земљу. После ове три мустре владалаца која су нам пали у део, ко ће бити толико смео да тврди да треба пробати и четвртог?

Стари Атињани, после смрти доброга краља Кодра, рекоше да се више неће родити тако добар краљ, те прогласише републику. А ми треба да одлучимо да, кад се и само један краљ нашао као што је данашњи, више се таква реч не сме написати у грчком уставу. Нећемо ми сада имати да лупамо главу око тога какве ће странке у будуће делати у Грчкој. Од вајкада су постојале у право две: странка експлоататора која би се могла назвати конзервативном и странка релативно поштенијих људи, која би се могла назвати либералном. Оне постоје и данас. На једној страни канаја, на другој људи од рада. Није време да се ми одвајамо у либерале грађане, у радикале, у републиканце, социјалисте итд. Сви ми данас подједнако тримо од заједничког непријатеља, од круне, а највише трпе не раднички staleж већ грађански либерали (буржоазја), средњи staleжу Грчкој и део аристократије чак, трговци, чиновници државни и приватни, људи слободних занимања, научници, занатлије, и део војног staleжа који се не покорава во-

љи тираниновој. Сви ми треба да се искупимо под једну заједничку заставу, под стег грчке републике. Нека промисле наши капиталисти и трговци: за њих неће бити никакве опасности, јер они живе и владају у досад највећим републикама на земљи, у Сједињеним Државама Северне Америке и у надчовечанској Француској. Шта ћемо онда имати да поделимо међу собом? Неколико плата радничких и чиновничких.

Зар мисле наши пријатељи капиталисти и грађански либерали да и случајна тања препирка може бити једнака са данашњом о-

пасношћу коју је над свима нама раширила дивља звер што данас влада већим делом Грчке? Не може се никако веровати у тако што.

Због тога једна је данас наша прва дужност: да ми Грци из Старе Грчке који се овде налазимо као изгнаници оснујемо заједно са овима из Нове Грчке прво Републичанско Друштво овде у Солуну, а затим и по свима другим местима докле се простира власт слободне грчке државе. (Број 1793 од 7. дец., под потписом: *Климентис Мегаиллидис*.

Пол Луј

СА РАТНИХ ФРОНТОВА

Са солунског фронта

— француски коминике —

Солун, 9. децембра

У току јучерашњег дана било је неколико локалних пешачких борби без значајних резултата.

Француски коминике

Париз, 9. децембра

Немци су јачо бомбардовали француске линије на сектору Луве мон—Во. Француска је артиљерија одговарала.

Било је артиљеријских борби на разним тачкама фронта.

Француска је артиљерија уништила немачке апарате за гас између Бервио и Рејиса.

Авијатика. — Француски су пилоти на фронту Сома оборили четири немачка аероплана. Један француски пилот гонећи свога непријатеља, сударио се са немачким аеропланом и оба два су се апарата стропоштали на земљу.

У току 7. децембра бачено је на станицу Авизи 48 граната. 7. децембра у вече четири француска аероплана бацили су 480 килограма експлозива на станице Бриел на Мези и Шарлевил-Мезиер. Исте вечери 18 француских аероплана бацили су 47 граната од 120 на станицу и баракe код Несла, на логоре као и на комору која је била у покрету.

Солунски фронт. — У току 7. децембра артиљеријска борба на фронту Струме, на сектору Мајадага. Јака артиљеријска борба у области коте 1050.

Италијански коминике

Рим, 9. дец.

На целом фронту артиљерија и авијатика биле су активније. На фронту Трентина артиљеријски

дуел, нарочито интензиван на платоу Азијато и у долини Адиже. Непријатељски су аероплани покушавали да лете над нашим положајима али их је наша артиљерија увек гонила.

На фронту Јулијанскх Алпи непријатељска артиљерија била је доста интензивна нарочито на сектору код Плаве и источа од Вертојбиде. Наша је артиљерија ефикасно одговарала.

Наши су аероплани бомбардовали станицу Дорам—Берга и положаје иза непријатељских линија на Карсу. Апарати су се неповређени вратили.

Једна ескадрила наших хидроплана бацила је бомбе на војне аграде на ратне бродове у пристаништу Поле. Хидроплани су се сви вратили.

НАПОР ЕНГЛЕСКЕ

— Коментар изјаве Лојда Џорџа. —

Лондон, 9. децембра

Сви енглески листови коментаришу изјаву првог енглеског министра која се односи на владину одлуку поводом цивилне службе.

План предвиђа употребу радника за радове који су потребни повећању народне снаге, пошто не могу бити искоришћени за националан рад.

Прва мера биће класификација индустрије које имају везе са народном одбраном. Главни је директор овог одељења Невил Шамберлен, син покојног Јосифа Шамберле-

на, сада председник општине вароши Бирмингама. Он је већ отпочео свој рад и изјавио да да оставку на председничку службу.

«Евнинг Стандард» пише поводом тога: Ми смо срећни што видимо да су предузете мере за искоришћавање људске снаге. Људи који нису узети у војску могу бити добри за народну службу и бити употребљени по индустријским фабрикама и другим народним радовима. То је дело правичности. Цео је народ жељан да се жртвује под условом да сви подједнако буду потчињени истој дужности.

«Глоб» пише: Оно што је најважније то је одлука владе да се употребе сви способни људи за ратне послове. Свака друга ствар, која тангира посредно или непосредно рат или која не може да припомогне победи, мора да се напусти. Врло је лепо што је први министар изнео намеру народа да без колебања приступи овој дужности.

НЕМАЧ. ИСПРПЕНОСТ

— Из белешака једног немачког војника —

Париз, 9. децембра

Војни критичар «Журнал де Деба» у једном чланку о испрпности Немачке коментарише белешке једног немачког војника по имену Егера, који је припадао батаљону ландштурма, Тај батаљон оставио је Берлин крајем априла 1916. Чета војника Егера бројала је 124 човека, од којих су 25 преко 25 година, 28 између 41 и 45 а остали су осредњег доба. Просечна старост била је 45 година. Јединица овако састављена имала је веома осредњу вредност.

3. авг. писао је Егер: «Наша чета има око 90 људи, ве рачунајући ту шефове. Нема се појма, какви се све људи налазе у овим рововима. Некоме није добро. Многа су болесна од сна и бубрега. Други имају ране на глави и ноzi и не могу да трче. Један од мојих другова изгубио је једно око у Русији. Враћен је у ров са једним стакленим оком»

Лекар каже, да би 90 од сто нас боље било у болници, него у рову.»

9 авг. пише Егер: «Командант дивизије походио нас је. Држим да смо учинили јак утисак. Можда је још боље, бар ћемо се лакше извући одавде и отићи у резерву.»

Чета је повучена крајем месеца августа из рова и гарнизонирала је месец дана у Седану. Хтели су је потом вратити на фронт. Укрцали су је у Рилу и послали у логор у Шену. Марш је износио само 10 км., а био је очајан.

29 септ. описује Егер овај марш: «То је био погробна марш. Људи су падали сваког тренутка. Заустављали смо се свако по сата. Сутрадан је лекар прегледао чету, нашао је неспособном за службу на фронту и она је опет задржана у гарнизону.»

Војни критичар «Журнал де Деба» закључује, да би се учинила велика погрешка, кад би се ова факта уништила и на основу тога савим потценила немачка војска. Али, врло је карактеристично, да та факта постоје. Ево једне од јединица коју је немачка команда ставила овога лета на сектору Шампање против величанствених војника руске бригаде. (Егер из је слушао кад певају у р у противничком).

ЕНГЛЕСКА И МИР

После изјава Лојда Џорџа

Лондон, 9. дец.

«Вестминстер Газета» пише о одговору г. Лојда Џорџа на немачку ноту: «Централне силе, чинећи предлог мира мислиле су да заштите своје интересе и слободно развиће свога народа. Не треба заборавити да и Савезници исто тако мисле на заштиту својих интереса и слободно развиће целе Европе и њених земаља. Ми нећемо моћи отпочети преговоре, док год непријатељски народи не одагнају од себе помисао, да они имају неко нарочито право на осигурање своје егзистенције и свога развића на штету других народа. Ми ће мо се моћи споразумети тек, када наши противници првме схватање о Европи, у којој ће чланови породице народа имати једнака права. Ту и нагде више је основа трајног мира и средство гаранције народима против нових ка-

Ф Е Љ Т О Н

Иво Ђипико

КРОЗ ОБЛАКЕ ДО ПЕРИСТЕРА

Аероплан потрча по пољу као тачурива кратких ногу, великих крила и, шуштајући шумом јата поплашених јаребича, незапажено диже се у ваздух. Пловимо у ветру као у лађи, у олују, на морској, недогледној пучвини. Остављама земљу миран, сигуран. Поглед ми се губи у неодређеном простору; у ушима бруји јака хука, а у души ври радозналост... ишчекивање нечега новог, досле невиђена и не наслућена...

Ма да смо високо, на земљи јасно се виде, у правалним линијама, уобличене ствари, и осећа

се како се на силу од земље одвајамо.

За час надвисмо се над селом Бањомом. Па направивши круг, нагло се повратисмо. С лева навише се Врбен, ситан, на правилне комаде исечен, као на хартији напран.

Летимо у правцу села Кенале. Испред нас устрмио се густи облак. У хуци брзога ветра што простор реже, чујем иза себе раскидан пилотов глас: желите ли да уђем у облак? Улетисмо у тајни простор. Горе, доле и са свих страна сива, влажна пустош. Слеш сам и глух! У томе чуду и изненађењу, бесвестан опасности

прегорно долажем се пустоше... Одједном провали се облак. Поврх мене показа се парче ведре неба, испод мене земља. Аероплан, пада и диже се као лађа на валовима.

Спуштамо се на до. Под нама је село Кенале. Кућице сљубљене уз земљу, изгледају као правално уобличене гомиле земље, изнад њих навише се бели стуб минарета, а уоколо зевају мрки, дубоки ровови. Изгледа близу смо земље. Али одједном аероплан увистручи снагу, нагло се диже, и зађе у облак.

Ветар је све јачи. Од његове брзине не смем да помолим главу. Ко ана у коме правцу летимо? Дажемо ли се или падамо? Можда смо у потпуној власти ветрова. Зађосмо у царство тамне, влажне хучне пустоше!

Можда се пилот смео изгубио

правац. И за себе као пре не осећам његову чврсту руку. Ни на своје потиљку његов поглед... Кад те помисли малопређашњи прегор и сигурност попусти: ја сам у туђим рукама!... Инстинктивно заклопих очи... Затим испред себе назрем зрачак светлости. Помислих: свиће! Осетих се пун радости као негда кад сам као дете са високих стена бацао се у морске дубине и, дижући се из њих при врху давећи се, ишчекивао да помолим главу...

Преда мном показа се Перистер, посут снегом, у раскошу јесењих боја. Његови неприступачни висови, неоскрвнати, девичански бели, смело у небо дажу главу. Из његове утробе зевају мрки долови и понори, обвучени снегом. Упирао сам у ње очи као орао чврстах стегнутих канџа...

Тамо у таме планинском жеру, учопорен вреба непријатељ... Под нама остављени облици сви, меки сажијајусе и ваљају као море у густојмагли. На њима одблескују се у облику круга сунце у јасним дувним бојама. Под тим кругом сунца слободан, лак без пилота, с нама плови одраз нашега аероплана, обавија тајанственошћу за дутаљих ствари... Цело моје биће обузе простор, губи се у њему... Заборавих на земљу; осетих се препорођен, чист, свеж и слободан — осетих се део те вечите лепоте.

У будуће ће се сви огласи примати у уредништву.

гастрофа. Пошто смо дали овај одговор нашим непријатељима, ми морамо бити готови да примимо на се све последице».

»Пел Мел. Газета« пише: »Не могу се водити никакви преговори, пошто је реч Немачке без вредности. Да је уговор могао снасти Европу, Белгија не би данас била осуђена на робовање. Обацивање лажног мира је доиста једнодушно. Дух и хталоност енглеског народа подигнути су још изјавама првог министра односно дужности народних«.

јав афричким поседима. Исто тако, све силе даном зараћене или неутралне потписале су 1898. Бриселски уговор, коме је био циљ да се учини крај робовању у централној Африци. Тако су све европске државе у више прилика испољиле своје ужасавање од робљења и намеру да га укину.

Да би се оправдала Немачка тврди да је одвођење само у интересу одвадених, који ће бити само под административ влашћу. Али, то би се могло разумети,

кад би их употребили само у Белгији. Рад наметнут Белгијанцима није те врсте, пошто су они несрећници принуђени да раде против своје земље. Због тога, друштво против ропства подиже огорчен протест против ове трговине с робовима и апелује на неутралне, да употребе сва дипломатска средства, да би Немачка положила рачуне о својим поступцима и да би се несрећни Белгијанци вратили на своја огњишта.

Војне су власти бесплатно раздале становништву велику количину кенјана али без успеха.

Портрет цара Русије.

Бугарски листови се жале, да се још у неким берберским рађама виђају портрети руског цара и траже, да се сви без одлагања избаде, како се публика не би с »оправдањем« бунила.

Француски језик у Бугарској.

»Балканска Пошта« се жали, како се из уста навесних бугарских дама још чује по улицама француски језик. Обасипајућ грдњама своје негдашње учитеље Французе, поменути лист тражи да се то избаци, ако се неће и даље да дражи бугарско становништво.

Још један злочин.

Јављају из Хавра да су званично известили раднике угљених рудника, који раде 3—4 дана недељно снабдевајући Белгијанце са потребним горивом да ће 10.000 радника бити упућени у вестфалске руднике угља.

Тражи се.

За угледног самца елегантна засебна соба са добрим наменштајем и електричним осветљењем, а по могућству и купатилом на лепшем месту вароши, нарочито у центру.

Обратити се с понудама редакцији »Велике Србије« улица Колombo 33.

Момак за редакцију.

Овој редакцији потребан је један дечко за спољну службу. Плата добра. Јавити се редакцији.

ПОСЛЕДЊЕ ВЕСТИ

Са нашег фронта

— Српски званичан извештај —
Солун, 9. децембра
8. децембра неколико пешадијских акција без значајнијег резултата.

Утисак говора Лојда Џорџа

Лондон, 9. дец.
Енглеска штампа одушевљено поздравља говор Лојда Џорџа и држи, да је то догађај у историји британске државе и човечанства. Утисак је произведен нарочито ратничким духом владе, са-

стављене од људи, чија је једина мисао: рат. »Морнинг Пост« пише: »Народ прима опасности и тешкоће, које предстоје отворених очију. (Радио).

Румунска ситуација

Лондон, 9. дец.
Војни критичар »Тајмс« пише о операцијама на румунском фронту: Немачко напредовање у Румунији заустављено је пред Браилом, где снажан отпор руско-румунских трупа има важне резултате и омогућно је овима да из вароши евакуишу највећи део животних намирница. Војни лондонски кругови верују, у колико се немачке трупе више приближују реци Серети, у толико ће више ударити о компактне руско-румунске снаге. (Радио).

Нов канцеларов говор

Лондон, 9. дец.
Амерички политички кругови јављају, да ће немачки канцелар Бетман Холвег држати ускоро нов говор и изложити јасније и одређеније немачке предлоге о миру, пошто су о томе већ позната схватања Савезника. (Радио).

Немци попуштају

Амстердам, 9. децембра
»Форверц« пише: »Немачки листови не треба да забораве, да треба да се покажу умерени. Наша победа у Румунији је победа одбране, која нам не даје могућност да делимо свет између нас и наших савезника.

Наши непријатељи могу поднети још веће неуспехе, али остају увек јаки и могу тврдити, да су још довољно јаки и верују, да ће на крају бити победоци. Имамо храбрости да то кажемо, ако управљачи не воле да то чују.«

Двоба пљачке

Берн, 9. дец.
Из Беча јављају: »Најес Вишер Таглолат« јавља да су аустријска и немачка влада отпочеле преговоре о досби румунског плеана. Немачки диктатор Батоцки отпутовао је у Беч и Будим Пешту да би добио од аустријске и мађарске владе уступање Немачкој свих намирница заплених у Влашкој. До сад се није могао постићи никакав споразум. (Радио).

РОБОВАЊЕ

Манифест друштва против ропства.

Лондон, 9. децембра.

Друштво против одвођења у ропство упутило је један мемо рандум владама Сједињених Држава, Данске, Холандије, Норвешке, Шведске и Шпаније, у коме се вели:

»Друштво против ропства основано је у циљу да потпуно спречи сваку трговину с робовима и већ је почело свој рад уз учешће свих политичких странака Велике Британије и свих оних који симпатизују овоме покрету у другим земљама.

Друштво је примило са најдубљим жаљењем вест о скорашњим мерама немачких власти у Белгији и сев. Француској, одакле је велики број становништва одведен у Немачку за радове. Белгијска влада је изјавила, да то значи повреду човечанских права и ратних закона.

Друштво је убеђено, да ти поступци значе очевидну повреду у духу, ако не и писмено свечаних обавеза и уговора међународних. Европске силе изјавиле су више пута, да је укинута трговина с робљем. На бечком конгресу 1815. на коме су узеле учешћа Аустрија и Пруска признало се уопште, да је трговина с робљем одвратна и да је дужност целога света, да ради на њеном укидању.

На конференцији у Бечу 1888. представници сила објавили су намеру да спрече сваку радњу осуђену као незакониту и да строго казне све оне, који повреду човечанске законе.

1888. године потписан је Берлински уговор. Међу потписницима налазе се и сада неутралне европске државе. Све су државе изјавиле, да ће учинити и немогуће, да укину робовање у сво-

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Вензелос и влада Ламбреса.

Атински листови публикују једну наредбу од 4. децембра по којој треба да се ухапси Венизелос због велеиздаје, увреде и грђење против главног штаба.

Бугари против Немаца.

Из Софије јављају у Берн да напредовање Аустро-Немаца није ни мало допринело да се успокоји јавно мишљење у Бугарској због губитака Битоља. Бугари отворено оптужују Немце што су их недовољно потпомогли и што су узрок несрећних догађаја који су се одиграли на том бојном пољу.

Војни бугарски кругови изјављују, да су се Немци журили да напусте Битољ. Они тврде да су одбранбене линије на битолском фронту сматране као незаузимаљве.

Нов ратни зајам.

Лондонски »Тајмс« јавља, да ће британска влада учинити нов ратни зајам

Криза у Берлину.

Према вестима из Берлина, тамо криза животних намирница постаје све акутнија. Немачка штампа напада жестоко диктатора Батоцкиа, чије мере сматра апсолутно недовољним.

Битољски гимназисти.

Бугари су у Битољу били ускоро по његовом заузећу отворили своју гимназију, али су је због слабе посете већ после две недеље затворили.

Гимназисти, који нису свом одведени у Бугарску, биће сада послати у Француску ради пројужења школовања са осталим нашим избеглим ђацима. Једна

је партија већ стигла у Солун и кад стигну и остали, биће омак упућени у Француску, где је већ спрењено што треба за њихов пријем.

Примају се само ђаци испод осамнаест година, а пријаве се врше код Владених Комесара.

† Мара Туцаковићева.

Госп. Косту Туцаковића зајесила је тешка жалост: преминула му је, 7. овог месеца, у Лезену (Француска), добра ћерка Мара. Ожалостеним родитељима наше искрено саучешће у њиховој великој тузи, а покојници нека Бог да рајско насеље.

Последице блокаде.

»Скриб« јавља да је нарочита комисија предузела мере о строгој економији животних намирница и гаса за осветљење.

Установиће се скоро и бонови за хлеб. Говори се да ће се тропити хлеб од кукуруза.

Грци из Аустралије.

Грчка колонија у Мелбурну (Аустралија) на једном митингу је упутила г. Вензелосу депешу у којој извештава да прилази народном покрету и изражава своје дивљење за дело које је он отпочео.

Грчка колонија ставља на расположење провизорној влади како у моралном погледу тако у финансијском.

Хапшења.

Грчки лист »Емброс« цени да је 325 лица ухапшено за велеиздају и увреду краља.

Маларија у Бугарској.

Из Софије јављају у Цирих да од пре шест недеља влада маларија у бугарској Тракији и у покрајинама поред Јејејског мора.

Из Обавештајног Одељења

У обавештајном одељењу имају писма из Србије ова лица. Нека дођу да их приме или јаве адресе да им се пошаљу.

Лука Петровић начел. среске, Павле Матић винар. трг., Андра Мих. Петровић мајор, Добривоје Н. Јовановић шофер, Иван Паптрамац, Миливоје Вуковић, Коста Дмитријевић шеф месне контроле из Куманова, Александар М. Живковић, Ђура Радосављевић из Дедине, Свет Дугалвић, Радомир Наквић, Ранко Ранковић индустријалац из Дубља, Васа Николић надзорник дувана, Веља Ј. Ненадовић шеф војне поште, Јован Василић железничар, Бранислав Пудевин цариник, Драгиша Петровић, Стеван Милиће-

вић полец. писар, Милош Марковић порезник, Борша Ст. Чађевић инжењер, Светислав Јовановић поштар, Милан Николић телеграфиста и Никола Павловић практикант.

САОПШТЕЊА

— Михаило Петровић, деловођа општински, Василије Дмитријевић служитељ општински из Кавадара, Живојин Бобоћ тумач франц. језика и Радисав Петровић у избегличком логору, да се одмах јаве Владином Комесаријама.

— Милану Табаковићу понтоњеру, Моја карта из Београда налази се код вас а ваша из Вел. Моштанице налази се код мене. Молим вас да ми пошаљете исту и вашу тачну адресу како бих вам послао вашу карту. Подна-

редник механичар Драгољуб Табаковић, главна механич. радноница, пошта бр. 909.

— Арт. поручн. Милан Миливојевић, пошта 711, моли капетана Чедомира Р. Капалаћа да му јави своју адресу.

— Никети Мајсторовићу нареднику економ. одељ. мин. војног, да се јави његов брат Рајко Мајсторовић потпоручник.

— Станоју Глишићу десетару 7 ме секц, пошта 999, да се јави зет Живојин М. Маринковић, о коме од Љеша ништа не зна. Моли да му јави ко шта зна о њему.

— Будимира Симоновића радничка у генер. енгл. болници бр 38, шатор 7, извештава брат Света, да је његову карту тек јуче примио но да не може гоћи услед посла, већ да га извести како је рањен.

— Рањеник Јеленко Михајловић, енгл. генер болница бр 38, шатор 7, тражи брата Николу Ж. Петровића капетана.

ПОШТА За Србију

— Брана Коруповић свештеник моли Драгољуба Илаћа—Свилајнац, па извести његову породицу у с. Војсци, да је жив и здрав са свом браћом. Нека се јаве на пошту 76.

— Брана Коруповић свештеник моли Мику Јевтића—Јагодина, да извести у Глоговацу Петра Коруповића свештеника, да смо сва браћа живи и здрави. Нека јаве на пошту 76, јесу ли примили послатих им 300 драхми.

— Ложионица београдској. Мо-

лимо своје колеге да извести фамилије долеименованих да су живи и здрави и то: Стеван Томић надзор. машина, Рада Пештерац, Сима Петковић, Богољуб Недељковић, Воја Дреновац, Сима Станковић, Драги Јовановић, Борђе Стојановић, Михајло Ристић, Лазар Лазаревић, Бора Великић, Добривоје Петровић, Воја Петровић и Илија Рашовић сви машиновође.

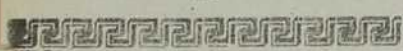
— Петку Савићу Ужиче Слободач, Милорад и Василије здрави си Слободан моли оца да помогне новчано Милицу ја помажем Милорада и Василија. Љуба Савић и син његов здрави су.

— Поднаредник Петар С. Крајиновић, Каја Арбуловић питају за своју тешку Јелену Миљковић кафецику из Београда и своју ћерку Ружицу да се јаве пошта бр. 999.

ВЕЗУВИО
ВИНО ИЗ ВИНОГРАДА
са везувске лаве
— КЉУЧА КРВ КО ЛАВА —
ЦРНО И БЕЛО

у буралма и на врху, у ма-
гацину Ираклијева улица бр. 7—
сокачић.

Дрогерија Гуслар

Стовариште
изређеног дувана, цигара
и цигарета

J. БАСТОС

Чист Хава Екстра Фина

Ставља на знање својој по-
штованој војној клијентели да
је француска чувена кућа Ј. Ба-
стос отворила стовариште ци-
гара и цигарета у белим паке-
тима, чиста Хава, нарочито
за господу офисере, као и у
плавим и ружичастим пакетима.

Стовариште се налази у ули-
ци Победе (Ники) Бр. 39.

Продаја, искључиво само за
војнике савезничких армија.

Продаја на велико и на ситно.
17—30

Ативска Банка

има част извести публицу, о-
фисере и војнике, као и српске
избеглице да је отворила језву
филијалу

у једну улицу која чини угао са
„Грчком Народном Банком“ и
према улици Венизелос.

По споразуму са Министар-
ством Финансија Краљ. Србије,
ова филијала узела је на себе
поштом новца пиховим поро-
дицама у Француској, Алжиру,
Тунису, Русији, Корзици у сви-
ма француским колонијама, у
Швајцарској, свима Савезничким
и неутралним земљама, као и у
главним варошима Србије.

Филијала је узела на себе и
издеће банкарске операције:

Куповану и продају стране
монете, емисију кредитних па-
пема; налоге за исплате у свима
варошима Грчке, Европе и пре-
томорских земаља; берзанске на-
логе и исплате фунона итд.

Сем тога, по налогу „Српског
Црвеног Крста“ примила је на
себе депоновање новчаних при-
нога који су му намењени.

D-R АЛЕКСАНДРИДЕС
специјалиста за унутарње
бо леисти.— Управник болни-
це за заразне болести

Прима сваког дана од 11—12
пре и од 5—6 по подне у фран-
цуској апотеци ул. Франк бр. 35
— у згради француске болнице
— а од 2—4 по подне у своме
стању улица престоло, наслед-
ника Борфа бр. 35 — упоредно
ул. са булеваром краља Констан-
тина

Поткожно убризгавање Нео-
валварана као и новог фран-
цуског препарата „Galyl“ про-
зиву свифидиса. 37—

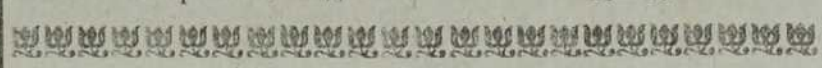
ПРОДАЈА ВИНА

РАДЊА
М. ПОЛИЧЕВИЋ И КОМП.
добила је велику количину та-
лијанских вина, као: Марсала,
Барбарато, Везув и бело Де
паста. Продаја у флашама по
умереним ценама.

Магазин се налази на кеју
ко франц. Генерал Штаба. 77

ЧЕЗЕ

За обавештења може
се обратити: »Мустафа
На продају једне чезе Хан, улица Егнатија бр.
са два точка, четири се- 77, сваког дана између
дишта, кошом, једним 8 и 9 сати пре подне.
коњем старим 6 година. 10—10

Нова Књижара

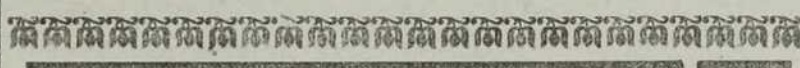
МЕШУЛАМ и МАТАРАСО

43 улица Велики Александар 43 — Солун.

Велико стовариште свију канцеларијских потреба. Про-
даја антро и детаљ

Препоручује се свима надлештвима и канцеларцима

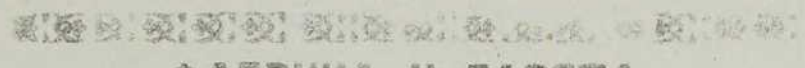
Цене најумереније. 57— —2

Најбоље и најумисније су

Улица Франк 31 57— —2 Солун.

ФАБРИКА ЦИГАРЕТА

„НЕСТОС“

НАЈВЕЋА НА ОРИЕНТУ — 500 РАДНИКА

Оперијалитети:

Нестос Квек	Дим. 1.—
Рубен	0-80
Јага	0-65
Афрос	0-50

ХАРТИЈА ЗА ПИСАЊЕ за трговце, администра-
цију, адвокате, нотаре — шпартана и
нешпартана: оверти, утиј ућа хартија;

ХАРТИЈА ШТАМПАРСКА за штампање књига и
новина, бела и у боји, разне каквоће.

ХАРТИЈА ЗА ПАКОВАЊЕ свих каквоћа, величи-
не и боје, за лакша и тежа паковања.

УЛИЦА ЛЕОНТИС СОФУ БР. 9

БРАЋА КОВО

СПРОЋУ ОТОМАНСКЕ БАНКЕ

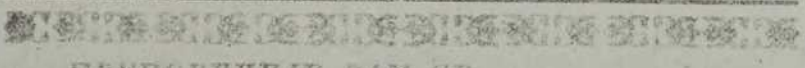
КАРТОН ОБИЧАН И ФИНИ за прављење кутија
и за повез књига и протокола.

КАРТОН БРИСТОЛ бео и у боји за штампање по-
сетница у вредно лепим мустрама.

МАШИНЕ ШТАМПАРСКЕ и КЊИГОВЕЗАЧКЕ,
СЛОВА, БОЈЕ новинарске и акцидент.

ЦЕНЕ ИСПОД СВАКЕ КОНКУРЕНЦИЈЕ

14—60

ПРЕПОРУЧУЈУ ВАМ СЕ

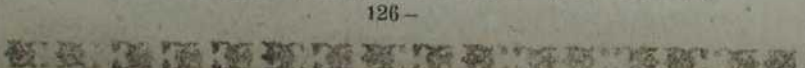
најбоље цигарете

„ВЕНИЗЕЛОС“

од 0-50, 0-75 лепта и 1 драхма

Продају се свугде

Главна продаја у филијалу „Атлас“ кинес „Бела Кула“
ФАБРИКА УЛИЦА ФРАНК БР. 28—30

Најстарија и највећа радња у Солуну

нове помодне робе

МЕРКАДО ЈЕСИА

улица Венизелос бр. 31

Пришеле су огромне количине МЕКИНТОША за господу
и даме, за г. г. пешадјоке и коњачке офисере

„IMPERMEABLE“ енглески КВАЛИТЕТ ЕКСТРА

По нени које искључују сваку конкуренцију.

Велики избор женских палета од платна, штофа и т. д.
најдељатнија крој по последњој царској моди.

Ове палете пришеле штофови за костиме, велике шарене
од шевнота, габардана и т. д.

ЦЕНЕ СУ СТРОГО УТВРЂЕНЕ.

43—

СИНОВИ Г. А. ХРЕРА И К^о ДТД.

СОЛУН

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ:

Позамантерије, чарапа, бижутерије, мјерса, чапела, панталона,
платна, мушета. Париских артикала, женске
конфекције, гвожђарије и т. д.

— ЦЕНА УТВРЂЕНА —

Продаја на велико и на ситно по истој цени.

Српско Трговачко Друштво А. Д.

из Београда.

— СОЛУН —

Улица Победе бр. 11, на кеју до блоккона „Пате“ (зреднег)

Обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове
врши обичне и телеграфске новчине исплате за Србију,
Швајцарску и све Савезничке државе.

Са подложја може новац да нам се упућује поштанским
упутницама у свима монетама.

У сваку понялку треба нам јавити тачну адресу коме
има новац да се упути.

Прима новац на вштељу и чевање.

Обавештења бесилатна.

59—

УПРАВА

ГОСПОДО! Препоручујемо Вам за и дама пушете саме
цигарете из прве и највеће фабрике цигарета

САЛОНИКА

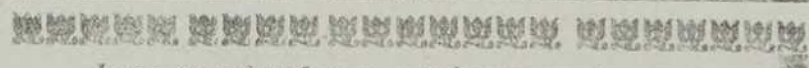
КАИРО — АЛЕКСАНДРИЈА — СОЛУН

Најбоље и најумисније цигарете и кувачи свих врста

Награђена првом највећом наградом на изложби
у Филадельфији.

НА ПРОДАЈУ У СВИМА ДУВАНЦИНИЦАМА

Нарочито „Меркато“ и ДУВАН ЗА ДУЛЕ. 59—90

Један од најудобнијих и најзанимљивијих варкета
у Солуну јесте

„ГЕТЕ“

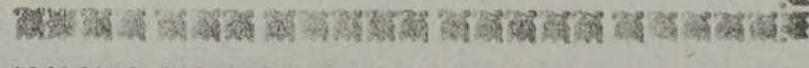
који се налази на кеју, у близини „Беле Куле“

Програм је врло одабран са много занимљивих та-
чава. Сала је пространа и одлично осветљена.

Пића су од најбољих француских и енглеских ма-
рака. Оркестар одличан.

После варматаа кабаре

зато сви у „ГЕТЕ“

ВЕЛИКОЈ МЕЊАЧКО-БАНКАРСКОЈ РАДЊИ

БАНКА САЛТИЕЛА И С. СКАЛЕ

Преко пута Тиринга — СОЛУН — ул. Венизелос 8.

Поверавате ваше мењачке и банкарске послове, јер се
одликује својом солидном и кулантном радњом

Врши све банкарске послове увек тачно и по дневном
куруу.

81—